

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНІКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКА ПІДПРИЄМСТВА

спеціальність **073 «Менеджмент»**

освітня програма **«Бізнес-адміністрування»**

інститут **післядипломної освіти та довузівської підготовки**

кафедра **управління та бізнес-адміністрування**

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма «Бізнес-діагностика підприємства» для студентів спеціальності 073 Менеджмент (освітня програма «Бізнес-адміністрування»)

Розробник:

П'ятничук І.Д., к.е.н., доцент, т.в.о. звідувача кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від № 1 від 27 серпня 2021 року

Т.в.о. завідувача кафедри управління та бізнес-адміністрування

(підпис)

(П'ятничук І.Д.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»		
Модулів – 2	Освітня програма: Бізнес-адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента		Лекції	
	16	4	
	Практичні, семінарські		
	14	4	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	60	82	
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 1/3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Бізнес-діагностика підприємства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності «Менеджмент».

Мета викладання навчальної дисципліни «Бізнес-діагностика підприємства» полягає у формуванні у студентів системи спеціальних знань в галузі бізнес-діагностики підприємства, а також формуванні вмінь і навичок щодо використання методичного апарату та інструментарію визначення економічного стану підприємства для прийняття рішень в процесі управління підприємством.

Основними цілями вивчення дисципліни «Бізнес-діагностика підприємства» є: вивчення теоретичних основ бізнес-діагностування та оволодіння методикою проведення бізнес-діагностики з метою виявлення резервів підвищення ефективності використання фінансових, трудових, матеріальних та інших видів ресурсів підприємства та забезпечення ефективного управління підприємством у конкурентних умовах господарювання.

Компетентності:

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій в бізнесі.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі бізнес-адміністрування.

ФК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

ФК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми підприємства, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

ФК10. Здатність до управління підприємством та його розвитком.

ФК12. Здатність моделювати, оцінювати та оптимізувати бізнес-процеси підприємства.

ФК13. Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання сучасних освітніх та дослідницьких технологій у бізнес-адмініструванні.

ФК14. Здатність формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати математичні та комп'ютерні моделі, застосовувати статистичні методи і моделі для аналізу об'єктів і процесів у бізнес-адмініструванні.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми на підприємстві та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління підприємствами.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

РН 8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління підприємством.

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення підприємства (підрозділу).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Діагностика як інструмент забезпечення ефективного розвитку підприємства

Тема 1. Суть бізнес-діагностики підприємства та бізнес-індикаторів

1. Суть та завдання бізнес-діагностики підприємства.
2. Види бізнес-діагностики підприємства та розуміти їхні особливості.
3. Бізнес-індикаторами в системі бізнес-діагностики підприємства.
4. Чинники добору бізнес-індикаторів до систем економічної діагностики та поняття їх критеріїв.
5. Особливості планування та етапи проведення бізнес-діагностики на підприємстві.

Тема 2. Джерела інформації та інструментарій бізнес-діагностики підприємства

1. Джерела інформації для проведення бізнес-діагностики підприємства.
2. Інструментарій бізнес-діагностики.
3. Якісні і кількісні методи прогнозування в діагностиці.
4. Методи аналізу факторів виробництва та сфери їх застосування в діагностиці.

Тема 3. Діагностика конкурентоспроможності підприємства та його конкурентного середовища

1. Особливості проведення діагностики конкурентного середовища непрямого та безпосереднього впливу.
2. Суть конкурентного середовища та діагностика конкурентного середовища непрямого впливу.
3. Особливості проведення діагностики зовнішнього середовища безпосереднього впливу.
4. Методика діагностики галузі, діагностики конкурентоспроможності підприємства, діагностики конкурентоспроможності продукції.

Тема 4. Оцінка ліквідності, платоспроможності й фінансової стійкості підприємства як важлива складова фінансової діагностики

1. Необхідність та етапи виконання діагностики фінансового стану підприємства.
2. Нормативно-правове забезпечення діагностики фінансового стану підприємства.
3. Методика фінансової діагностики підприємства.
4. Горизонтальний та вертикальний аналіз балансу, діагностика ліквідності та платоспроможності підприємства.

Змістовний модуль 2. Діагностика потенціалу підприємства

Тема 5. Діагностика ефективності діяльності підприємства як складова фінансової діагностики

1. Критерії і показники економічної ефективності підприємства.
2. Методика розрахунку затратних показників рентабельності для цілей діагностики.
3. Розрахунок показників рентабельності обороту для цілей діагностики.
4. Суть капіталу як об'єкта діагностики та оцінка ефективності використання капіталу підприємства.
5. Показники рентабельності сукупного капіталу та показники рентабельності власного капіталу.

Тема 6. Діагностика виробничого потенціалу підприємства

1. Сутність, зміст та складові елементи виробничого потенціалу підприємства.
2. Діагностика виробничої програми підприємства.
3. Ресурсне обґрунтування виробничо-господарської діяльності підприємства.
4. Оцінка ефективності виробничого потенціалу підприємства.

Тема 7. Діагностика загрози банкрутства підприємства

1. Суть та причини банкрутства.
2. Особливості проведення діагностики ознак неплатоспроможності підприємства для уникнення банкрутства.
3. Інструментарій діагностики загрози банкрутства підприємства.
4. Діагностика на основі комплексних факторних моделей.
5. Діагностика на засадах якісних методик (бальних систем оцінювання).
6. Методика діагностики загрози банкрутства на засадах систем індикаторів.

Тема 8. Діагностика (оцінка) вартості майна підприємства

1. Суть оцінки майна підприємства та випадки обов'язкового її проведення.
2. Форми здійснення оціночної діяльності та вимоги до суб'єктів оціночної діяльності.
3. Види вартості в системі оцінки майна та принципи оцінки.
4. Етапи здійснення оцінки майна підприємства.
5. Нормативні підходи щодо оцінки майна підприємств в Україні.

Тема 9. Діагностика економічної безпеки і ризиків підприємства

1. Методика проведення діагностики параметрів економічної безпеки підприємства.
2. Суть економічного ризику як об'єкта діагностики, фактори, методи і підходи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Діагностика як інструмент забезпечення ефективного розвитку підприємства												
Тема 1. Суть бізнес-діагностики підприємства та бізнес-індикаторів	9	1	1			7	9					9
Тема 2. Джерела інформації та інструментарій бізнес-діагностики підприємства	9	1	1			7	9					9
Тема 3. Діагностика конкурентоспроможності підприємства та його конкурентного середовища	11	2	2			7	11	1	1			9
Тема 4. Оцінка ліквідності, платоспроможності й фінансової стійкості підприємства як важлива складова фінансової діагностики	11	2	2			7	11	1	1			9
Разом за змістовим модулем 1	40	6	6			28	40	2	2			36
Змістовний модуль 2. Діагностика потенціалу підприємства												
Тема 5. Діагностика ефективності діяльності підприємства як складова фінансової діагностики	11	2	2			7	11	1	1			9
Тема 6. Діагностика виробничого потенціалу підприємства	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 7. Діагностика загрози банкрутства підприємства	10	2	2			6	10					10
Тема 8. Діагностика (оцінка) вартості майна підприємства	10	2	1			7	10					10
Тема 9. Діагностика економічної безпеки і ризиків підприємства	9	2	1			6	9					9
Разом за змістовим модулем 2	50	10	8			32	50	2	2			46
Усього годин	90	16	14			60	90	4	4			82

1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Суть бізнес-діагностики підприємства та бізнес-індикаторів	1
2	Тема 2. Джерела інформації та інструментарій бізнес-діагностики підприємства	1
3	Тема 3. Діагностика конкурентоспроможності підприємства та його конкурентного середовища	2
4	Тема 4. Оцінка ліквідності, платоспроможності й фінансової стійкості підприємства як важлива складова фінансової діагностики	2
5	Тема 5. Діагностика ефективності діяльності підприємства як складова фінансової діагностики	2
6	Тема 6. Діагностика виробничого потенціалу підприємства	2
7	Тема 7. Діагностика загрози банкрутства підприємства	2
8	Тема 8. Діагностика (оцінка) вартості майна підприємства	1
9	Тема 9. Діагностика економічної безпеки і ризиків підприємства	1
Разом		14

2. Теми лабораторних занять

Відповідно до робочої програми з дисципліни лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Суть бізнес-діагностики підприємства та бізнес-індикаторів	7
2	Тема 2. Джерела інформації та інструментарій бізнес-діагностики підприємства	7
3	Тема 3. Діагностика конкурентоспроможності підприємства та його конкурентного середовища	7
4	Тема 4. Оцінка ліквідності, платоспроможності й фінансової стійкості підприємства як важлива складова фінансової діагностики	7
5	Тема 5. Діагностика ефективності діяльності підприємства як складова фінансової діагностики	7
6	Тема 6. Діагностика виробничого потенціалу підприємства	6
7	Тема 7. Діагностика загрози банкрутства підприємства	6

8	Тема 8. Діагностика (оцінка) вартості майна підприємства	7
9	Тема 9. Діагностика економічної безпеки і ризиків підприємства	6
Разом		60

8.Індивідуальні завдання

Відповідно до робочої програми з дисципліни індивідуальні завдання не заплановані.

9. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання студентів:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- репродуктивний: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого;
- частково-пошуковий (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом;
- дослідницький: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висувуючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

10. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- опитування на практичних заняттях;
- контрольні і самостійні роботи.

Підсумковий контроль передбачає: залік.

11. Оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		

60-69	D	задовільно	
50-59	E		
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Перелік питань, які виносяться залік

1. Суть та завдання бізнес- діагностики підприємства.
2. Види бізнес-діагностики підприємства та розуміти їхні особливості.
3. Бізнес-індикаторами в системі бізнес-діагностики підприємства.
4. Чинники добору бізнес-індикаторів до систем економічної діагностики та поняття їх критеріїв.
5. Особливості планування та етапи проведення бізнес-діагностики на підприємстві.
6. Джерела інформації для проведення бізнес-діагностики підприємства.
7. Інструментарій бізнес-діагностики.
8. Якісні і кількісні методи прогнозування в діагностиці.
9. Методи аналізу факторів виробництва та сфери їх застосування в діагностиці.
10. Особливості проведення діагностики конкурентного середовища непрямого та безпосереднього впливу.
11. Суть конкурентного середовища та діагностика конкурентного середовища непрямого впливу.
12. Особливості проведення діагностики зовнішнього середовища безпосереднього впливу.
13. Методика діагностики галузі, діагностики конкурентоспроможності підприємства, діагностики конкурентоспроможності продукції.
14. Необхідність та етапи виконання діагностики фінансового стану підприємства.
15. Нормативно-правове забезпечення діагностики фінансового стану підприємства.
16. Методика фінансової діагностики підприємства.
17. Горизонтальний та вертикальний аналіз балансу, діагностика ліквідності та платоспроможності підприємства.
18. Критерії і показники економічної ефективності підприємства.
19. Методика розрахунку затратних показників рентабельності для цілей

- діагностики.
20. Розрахунок показників рентабельності обороту для цілей діагностики.
 21. Суть капіталу як об'єкта діагностики та оцінка ефективності використання капіталу підприємства.
 22. Показники рентабельності сукупного капіталу та показники рентабельності власного капіталу.
 23. Сутність, зміст та складові елементи виробничого потенціалу підприємства.
 24. Діагностика виробничої програми підприємства.
 25. Ресурсне обґрунтування виробничо-господарської діяльності підприємства.
 26. Оцінка ефективності виробничого потенціалу підприємства.
 27. Суть та причини банкрутства.
 28. Особливості проведення діагностики ознак неплатоспроможності підприємства для уникнення банкрутства.
 29. Інструментарій діагностики загрози банкрутства підприємства.
 30. Діагностика на основі комплексних факторних моделей.
 31. Діагностика на засадах якісних методик (бальних систем оцінювання).
 32. Методика діагностики загрози банкрутства на засадах систем індикаторів.
 33. Суть оцінки майна підприємства та випадки обов'язкового її проведення.
 34. Форми здійснення оціночної діяльності та вимоги до суб'єктів оціночної діяльності.
 35. Види вартості в системі оцінки майна та принципи оцінки.
 36. Етапи здійснення оцінки майна підприємства.
 37. Нормативні підходи щодо оцінки майна підприємств в Україні.
 38. Методика проведення діагностики параметрів економічної безпеки підприємства.
 39. Суть економічного ризику як об'єкта діагностики,
 40. Фактори, методи і підходи до оцінки економічного ризику.

13. Рекомендована література

1. Авдющенко А. С. Визначення результативності діяльності підприємств. Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. 2010. Вип. 2. С. 10-17.
2. Афанасьєв М. В., Білоконенко Г. В. Економічна діагностика : навч.-метод. посібник Х. : ІНЖЕК, 2007. 295 с.
3. Вітлінський В. В., Верченко П. І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К. : КНЕУ, 2010. 292 с.
4. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економічна діагностика : навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 307 с.

5. Горбачук Ю. А., Кушнір Н. Б. Економічна діагностика : інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення. Рівне : НУВГП, 2007. 176 с.
6. Економічна діагностика : навч. посіб. для студ. ВНЗ / [Косянчук Т. Ф., Лук'янова В. В., Майорова Н. І., Швид В. В.]. Львів : «Новий Світ –2000», 2007. 449 с.
7. Економічна діагностика : практикум / Костенко Т. Д., Герасимов А. А., Рижигов В. С., Добикіна О. К. ін. К. : ЦУЛ, 2007. 186 с.
8. Євдокимова Н. М., Кірієнко А. В. Економічна діагностика : навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни. К. : КНЕУ, 2005. 110 с.
9. Загорна Т. О. Економічна діагностика : навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2007. 400 с.
10. Конкуренція і конкурентна політика: категорії та поняття / В. Д. Логутін, О.О. Бакалінська, О.В. Вертелева, А.Г. Герасименко, Л. С. Головка, О.Г. Гриценко, Л.І. Дідківська, Ю.І. Зігліна, Н. В. Квіцинська, Л.Г. Кузьменко. К., 2009. 320 с.
11. Коробов М. Я. Фінасово-економічний аналіз діяльності підприємств. К. : Знання, 2007. 347 с.
12. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2013. 450 с.
13. “Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій”, затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій №22 від 23.02.1998 р.
14. “Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій”, затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій №81 від 27.06.1997 р.
15. Пахомов С. Ю. Глобальна конкуренція: нові явища, тенденції та чинники розвитку: монографія. К., 2008. 224 с.
16. Швиданенко Г. О., Олексюк О. І. Сучасна технологія діагностики фінансово- економічної діяльності підприємства : монографія. К. : КНЕУ, 2002. 192 с.
17. Швиданенко Г. О., Дмитренко А. І. Бізнес-діагностика підприємства : навч. посібник. К. : КНЕУ, 2008. 344 с.
18. Шершньова З. Є., Оборська С. В. Стратегічне управління : навч. посібник. К. : КНЕУ, 2008. 384 с.

14. Інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни є:

- законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств;
- матеріали науково-практичних конференцій;
- підручники та навчальні посібники на електронних носіях;
- професійні видання України;

– Інтернет-ресурси, зокрема:

1) законодавство України: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>;

2) офіційний сайт Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>;

3) Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського:
<http://www.nbuv.gov.ua/>;

4) Національна Парламентська бібліотека України: <http://www.nplu.kiev.ua>.